

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2117/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgáló bíróság Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgáló bíróság Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítélete ellen – a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.513/2021/14. számú részítéletére és a Sárvári Járásbíróság 23.P.20.127/2018/73-IV. számú ítéletére is kiterjedően – terjesztette elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2023. augusztus 25-én, a Sárvári Járásbíróság útján az Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott bírói döntéseket az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, E) cikk (2) bekezdésével, I. cikk (1) bekezdésével, II. cikkével, IV. cikk (1) bekezdésével, V. cikkével, XII. cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 6. Cikkével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy (tartozás megfizetése) tárgya ügyvédi megbízási szerződés alapján fizetendő ügyvédi munkadíj miatti jogvita volt. Az indítványozó – budapesti székhelyű ügyvéd – 2015. október 31-én ügyvédi megbízási szerződést (a továbbiakban: 1. szerződés) kötött az I. r. alperessel, aki egy felszámolás alatt álló kft. kezeje volt, amikor e kft. több hitelszerződést kötött. Az I. r. alperes szerint a kft. két hitelezője 2011-től mintegy 95 millió és 495 millió Ft kárt okozott, ezért megbízta az indítványozót, hogy indítson ellenük pert kártérítés jogcímén. Az indítványozó a megbízást elvállalta, és szerződésben rögzítették az I. r. alperessel a felmerülő szakértői munkadíj viselését, az eljárási illeték várható összegét, valamint az ügyvédi munkadíj mértékét (a kerekített pertárgyérték fél százaléka, amelyet havi egyenlő

részletekben kellett az I. r. alperesnek megfizetnie). 2015. november 18-án az I. r. alperes és az indítványozó egy újabb ügyvédi megbízási szerződést (a továbbiakban: 2. szerződés) kötött – egy másik felszámolás alá került kft. kapcsán, amelynek az I. r. alperes ugyancsak kezeze volt –, a korábbi szerződéshez hasonló tartalommal. E két szerződést megelőzően, 2010. október 20-án az I-II. r. alperesek, a két kft. és egyéb személyek – mint megbízók – megbízták az indítványozót, hogy a kft.-k által felvett deviza alapú kölcsönszerződések miatt indítson peres eljárást. 2011. október 18-án az egyik kft. „részleges megbízási szerződést” kötött az indítványozóval egy lízingszerződés megtámadására.

- [3] Az indítványozó az 1. és a 2. szerződés alapján két keresetet készített elő, amelyek tárgyában az eljárást a Szombathelyi Törvényszék egyesítette. Abban az ügyben a jelen eljárás I. r. alperese felperes volt, majd az eljárásba a jelen ügy II. r. alperese is belépett II. r. felperesként. Az I. r. alperes 2015. november 3. és 2016. november 29. között több alkalommal különböző összegű kifizetéseket teljesített az indítványozó részére, összesen 3 770 550 Ft összegben. 2017. április 18-án azonban – munkadíj fizetés elmaradása miatt – az indítványozó az I. r. alperesnek címzett levelében a Szombathelyi Törvényszék előtt folyó ügyben a megbízást felmondta. A Szombathelyi Törvényszék abban az eljárásban a keresetet elutasította, majd a fellebbezés folytán eljárt Győri Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [4] Az indítványozó többször pontosított keresetében kötelezni kérte az I. r. alperest 3 048 000 Ft tőke és annak késedelmi kamatai megfizetésére; továbbá kérte ebből az összegből 2 667 000 Ft tőke és annak késedelmi kamatai összegig a II. r. alperest az I. r. alperessel egyetemlegesen megfizetésre kötelezni.
- [5] 2.1. A Sárvári Járásbíróság a 2021. február 4-én kelt, 23.P.20.127/2018/73-IV. számú ítéletével az indítványozó keresetét – mint alaptalant – elutasította.
- [6] A döntés indokolásában a bíróság – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) és az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: régi Ütv.) rendelkezéseit alkalmazva – az indokolásban rámutatott, hogy az I. r. alperes az indítványozó részére a követelt megbízási díjat megfizette, míg a II. r. alperes és az indítványozó között megbízási szerződés nem jött létre.
- [7] Az I. r. alperest érintően a bíróság szerint az 1. és a 2. szerződés megfelelt a régi Ütv. minimális tartalmi követelményeinek, és azok alapján 4 699 000 Ft ügyvédi munkadíjat követelhetett volna az indítványozó a maradéktalan teljesítés esetén. Mivel azonban az indítványozó a régi Ütv. 24. § (1) bekezdése alapján a szerződéseket 2017. április 18-án felmondta, ezért részére – a Ptk. 6:61. §-a és 6:276. § (2) bekezdése alapján – az ügyvédi munkadíjnak csak a teljesítés mértékéhez igazodó arányú része jár. Ezt időarányosan számítva a bíróság 1 926 590 Ft-ban állapította meg. Mivel az I. r. alperes már 3 959 420 Ft-ot megfizetett az indítványozónak, és mivel ezt az összeget – a bíróság álláspontja szerint – más megbízásokra nem számolhatta el az

indítványozó, ezért ő az I. r. alperessel szemben a Ptk. 6:272. §- szerint további megbízási díjigényt nem érvényesíthet.

- [8] A II. r. alperest érintően arra mutatott rá a bíróság, hogy közte és az indítványozó között írásbeli megbízási szerződés – a Szombathelyi Törvényszék előtt folyt peres ügy vitelére – nem jött létre, az esetleges szóbeli megbízási tartalmát pedig az indítványozó nem bizonyította. Emiatt az indítványozó a II. r. alperestől megbízási díjat nem követelhet.
- [9] 2.2. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2022. április 19-én kelt, 2.Pf.20.513/2021/14. számú részítéletében kimondta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekinti, a nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg az indítványozónak megbízási díj címén 275 590 Ft-ot és késedelmi kamatait, kártérítés címén pedig 2 032 000 Ft-ot és késedelmi kamatait.
- [10] A másodfokú bíróság először megvizsgálta, hogy az indítványozó kötelező hatályon kívül helyezésre vezető elfogultsági kifogása megalapozott-e, az indítványozó ugyanis azt kifogásolta, hogy az alperesek képviselőjének a házastársa a Szombathelyi Törvényszék elnöke. A másodfokú bíróság – az ügyben alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 252. § (1) bekezdése, 13. § a)–c) pontjai és 14. §-a alapján – kifejtette, hogy a törvényszék vezetőjét érintő kizárási okból csak a Szombathelyi Törvényszék esetleges kizártságára lehet következtetni, az ilyen kizárási okot a bírói gyakorlat nem értelmezte az adott törvényszék alá tartozó valamennyi járásbíróságra is kiterjesztően, ezért az elsőfokú bíróság az ügyben eljárhatott.
- [11] A II. r. alperest illetően a törvényszék – az elsőfokú bírósággal szemben – a megbízási szerződés megkötését igazoltnak találta, figyelemmel arra, hogy a II. r. alperes elismerte, hogy az I. r. alperes útján aláírt meghatalmazást küldött az indítványozónak. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatokból nem lehetett megállapítani, hogy a II. r. alperes milyen összegű megbízási díj fizetését vállalta, és ezt az indítványozónak sem sikerült bizonyítania, ezért e tekintetben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése helytálló.
- [12] Az I. r. alperes tekintetében azon elsőfokú döntésben szereplő megállapítást illetően, hogy neki a kifejtett ügyvédi tevékenységért időarányosan 1 926 590 Ft-ot kell az indítványozó részére megfizetni, nem érkezett fellebbezés; ezért a törvényszék csak azt vizsgálta, hogy ezt az összeget hiánytalanul megfizették-e. A bizonyítékok értékelésével a törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy az I. r. alperes a perben érintett szerződésekre csak 1 651 000 Ft (11 × 127 000 Ft) teljesítését tudta bizonyítani, amely 275 590 Ft-tal kevesebb, mint amennyi megbízási díj megfizetésére ő köteles. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos döntését ezért a törvényszék

megváltoztatta, és az I. r. alperest marasztalni rendelte 275 590 Ft összegű megbízási díjban és annak késedelmi kamatában.

- [13] Az indítványozó kártérítésre is igényt tartott, amelyet illetően a törvényszék – Ptk. 6:142. §, 6:143. § (2) bekezdése, 6:144. § (2) bekezdése, 6:532. §-a és 6:48. §-a szerint – megállapította, hogy az I. r. alperes szerződésszegő magatartása erre jogalapot biztosít; és mivel a szerződésszegés adott okot a megbízási szerződés felmondására, ami arra vezetett, hogy az indítványozó a munkadíj egy részétől elesett, ezért a szerződésszegő magatartás és az indítványozó kára közötti okozati összefüggés is fennáll. Az I. r. alperes ugyan – mentesülési okként – hivatkozott az indítványozó esetleges szerződésszegő magatartására, ezt azonban nem bizonyította; amire tekintettel a kártérítési felelőssége megállapítható, és elmaradt vagyoni előnyként az összesen járó és a ténylegesen kifizetett megbízási díj közötti különbséget tőle követelhető lett volna. Az indítványozó azonban keresetében ebből csak 2 032 000 Ft-ot érvényesített, így ebben az összegben és késedelmi kamatában marasztalta kártérítés miatt a törvényszék az I. r. alperest.
- [14] Végül azt is megállapította a törvényszék, hogy az indítványozó keresetváltoztatás iránti kérelmét, amelyben a kereset kiterjesztését kérte a III. r. alperesre (fedezetelvonás miatt), a régi Pp. szabályaival ellentétesen utasította el az elsőfokú bíróság. Az erről szóló végzést a törvényszék hatályon kívül helyezte, amelynek következtében érdemben vizsgálhatóvá vált a III. r. alperessel szemben előterjesztett kereset. Az erre vonatkozó bizonyítási eljárás azonban a másodfokú eljárás kereteit meghaladná, ezért e tekintetben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett helyezni, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítani. Így mivel a keresetnek csak egyes részei voltak érdemben elbírálnak, a másodfokú bíróság a régi Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott.
- [15] 2.3. A másodfokú részítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amely alapján eljárva a Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2023. április 4-én kelt, Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítéletével a jogerős részítéletet a támadott részében hatályában fenntartotta.
- [16] A Kúria hangsúlyozta, hogy felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálható olyan kérelem, amely új hivatkozást, további marasztalási összeget jelöl meg, sem az, amelyhez a kapcsolódó jogi indokok előadása elmarad. Alaptalannak minősítette a Kúria az indítványozó azon hivatkozását, hogy az elsőfokú eljárásban kizárt bíró vett volna részt, és e tekintetben osztotta a jogerős ítélet indokait. Az indítványozó a bizonyítékok téves mérlegelésére is hivatkozott, azt állítva, hogy a jogerős ítélet tévesen csökkentette a megbízási díj címén előterjesztett keresetét az I. r. alperes által hivatkozott, általa vezetett cégek nevében átutalt összegekkel. A Kúria rámutatott, hogy ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság – felülmérlegelve az elsőfokú döntést – az indítványozó által előadottakkal megegyezően döntött, így fogalmilag kizárt a

mérlegelés általa állított jogszabályba ütközése. Tévesen hivatkozott arra is az indítványozó a II. r. alperessel szembeni kereset elutasítása kapcsán, hogy a vele szemben az elsőfokú bíróság által kibocsátott bírósági meghagyás jogerőre emelkedett volna. A keresetet a II. r. alperessel szemben is érdemben kellett elbírálni, az elutasítással kapcsolatban pedig az indítványozó – e téves hivatkozáson kívül – jogszabálysértést nem állított. A Kúria ezért a jogerős részítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

- [17] 3. Az indítványozó a Kúria Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítélete ellen – a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.513/2021/14. számú részítélete „fellebbezésnek helyt nem adó” részére, valamint a Sárvári Járásbíróság 23.P.20.127/2018/73-IV. számú ítéletére is kiterjedően – alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve annak megsemmisítését. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként a B) cikk (1) bekezdését, az E) cikk (2) bekezdését, az I. cikk (1) bekezdését, a II. cikket, a IV. cikk (1) bekezdését, az V. cikket, a XII. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint az EJEE 6. Cikkét jelölte meg. Utalt rá, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette; és kérte „a végrehajtás felfüggesztését”.
- [18] Az alkotmányjogi panasz röviden ismerteti a tényállást és a pertörténetet. Ezt követően az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése és II. cikke sérelme kapcsán arra hivatkozik, hogy – a 8/1990. (IV. 23.) AB határozatban és a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban foglaltak alapján – az indítványozó cselekvési autonómiáját, önrendelkezési szabadságát kiüresítette az alperesek szerződészegő magatartása, ez pedig az emberi méltósághoz való jog sérelmére vezetett, amit az ügyben eljáró bíróságok nem orvosoltak. Az alperesek ellenszolgáltatása ugyanis hosszú időn keresztül elmaradt, ami az indítványozót kiszolgáltatott helyzetbe hozta. Ezt az aszimmetrikus viszonyt a bíróságoknak az indítványozó helyzetének „megemelésével” kellett volna egyensúlyba hozniuk.
- [19] Az indítványozó szerint a bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett normavilágosság követelményét, mert a régi Ptk. és a régi Pp. világos szabályait figyelmen kívül hagyták, amikor a keresetének nem, vagy nem teljes egészében adtak helyt.
- [20] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéséből levezethető, és a XV. cikk (1) bekezdésében rögzített általános jogegyenlőséget sérti az alkotmányjogi panasz szerint az, hogy a bíróságok nem kompenzálták megfelelően az indítványozót az alperesek érdekében végzett jogi munkájáért, felborítva ezzel a közöttük fennálló megbízási szerződés belső egyenlőségét.
- [21] Az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésében garantált szabadsághoz és a személyi biztonsághoz való jog sérelmét az indítványozó abban látja megvalósulni, hogy a bíróságok nem érvényesítették a szükségesség és arányosság elvét, amikor a

keresetét részben vagy egészben elutasították, és így nem juthatott hozzá az elvégzett munkájával arányos ellenszolgáltatáshoz.

- [22] Az indítványozó úgy véli, sérült az Alaptörvény V. cikkében rögzített „önvédelemhez való joga” is, hiszen az ő szerződéses kötelezettségei bizonyítottan teljesültek, míg az alperesek bizonyítottan nem teljesítették az ezért járó ellenszolgáltatást, ezt pedig – mint az indítványozó tulajdona elleni jogtalan támadást – a bíróságok megfelelő kártérítés megítélésével nem orvosolták.
- [23] Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében garantált vállalkozáshoz való jog sérelme kapcsán az alkotmányjogi panasz azt tartalmazza, hogy ez a jog magában foglalja a piacgazdasági keretek közötti tisztességes gazdasági verseny feltételeit, a szerződő partnerek „szerződéses egyensúlyának elvét”; azonban az alperesek azon magatartása, hogy hosszabb időn át nem teljesítettek ellenszolgáltatást az indítványozónak, e jogot korlátozta, ezért a bíróságoknak kellett volna az alpereseket teljesítésre kötelezni.
- [24] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog sérelmére is hivatkozott. Ezen alapjog védelmi köre az indítványozó szerint a kötelmi viszonyokra is kiterjed, és az, hogy ő teljesítette a szerződéses kötelmét, míg az alperesek nem teljesítették az ellenszolgáltatást, sérti az ő tulajdonhoz való jogát.
- [25] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése deklarálja, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Ez az indítványozó szerint amiatt sérült, mert első fokon a Sárvári Járásbíróság előtt alperesi jogi képviselőként a Szombathelyi Törvényszék vezetőjének házastársa járt el, ami összeférhetetlenséget okozott. Sérti továbbá – az alkotmányjogi panasz szerint – a törvény előtti egyenlőséget az is, hogy a támadott bírói döntések érintetlenül hagyták az indítványozó és az alperesek egyenlőtlené vált, torzult szerződéses jogait, a megbízási szerződéseket az indítványozóra nézve negatívan értelmezték.
- [26] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező hatékony bírói jogvédelemhez való jogot a panaszban foglaltak szerint az sértette, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellőképpen a tényállást, illetve a feltárt tényállásból „ellenkező következtetést vont le a kereset elutasításával”. A másodfokú bíróság pedig ezt a hiányosságot csak részben orvosolta, amikor a keresetnek csak részben adott helyt az I. r. alperes tekintetében, míg a II. r. alperes vonatkozásában a keresetet elutasította. Sértik a bírói döntések az indokolt bírói döntéshez való részjogosítványt is, mivel nem adnak számot arról, hogy a jogszabályokban és az Alaptörvényben foglalt ellentmondásokat miért nem az Alaptörvény javára oldották fel.
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése rendelkezik a jogorvoslathoz való jogról, amelynek ténylegesnek és hatékonynak kell lennie. Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság ítélete tekintetében nem érvényesült a ténylegesség, mert ugyan a bíróság megállapította az indítványozót megillető munkadíj ki nem fizetését, ennek

ellenére a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság ugyan az I. rendű alperes marasztalását részben elismerte, ugyanakkor figyelmen kívül hagyta „a teljes kifizetésre vonatkozó [elsőfokú] bírósági jegyzőkönyvet. A II. r. alperes kapcsán tényállás ellenesen figyelmen kívül hagyja az I. r. alperes erre vonatkozó nyilatkozatát, továbbá a korábban becsatolt II. r. alperes által aláírt ügyvédi meghatalmazást.” Ezt követően – az indítványozó szerint – a Kúria sem folytatta le érdemben a felülvizsgálatot, mert döntése csak formai okokon alapul, nem tartalmaz részletes, okszerű és teljes tartalmat átfogó indokolást. A kirívóan törvénysértő hibák korrigálásának elmaradása miatt a jogorvoslat nem volt hatékony.

- [28] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönten kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [29] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [30] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmére hivatkozott, továbbá a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [31] 6. Az indítványozó – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítélete átvételének időpontjához képest – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. A Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.513/2021/14. számú jogerős részítélete ellen az indítványozó határidőn belül nem terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, ezért a jelen eljárásban az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban felsorolt sérelmeket csak a Kúria támadott részítéletének keretei között vizsgálhatta.
- [32] 6.1. A határidőben megtámadott kúriai részítélet a fent írtak szerint nem vizsgálta érdemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmében előadott új hivatkozásait és az által érvényesíteni kívánt további kereseti összeget, illetve a Ptk. és a régi Ütv. egyes rendelkezéseinek sérelmét állító, de meg nem indokolt kifogásokat. A Kúria vizsgálatának a tárgyát csak az képezte, hogy részt vett-e kizárt bíró az elsőfokú eljárásban; téves mérlegelés eredményeként csökkentette-e a jogerős részítélet az

indítványozó megbízási díj címén előterjesztett keresetét; továbbá jogerőre emelkedett-e a II. r. alperes ellen az elsőfokú bíróság által kibocsátott bírósági meghagyás, vagy vele szemben is érdemben kellett-e elbírálni a keresetet. E kérdések kapcsán a Kúria rámutatott, hogy – a másodfokú bíróság részletesen kifejtett érvei szerint – nem vett részt kizárt bíró az elsőfokú eljárásban; az I. r. alperes tekintetében a bírói mérlegelés jogszabályba ütközésére hivatkozás kizárt, mert a jogerős ítélet megbízási díj jogcímén csak akkora összeg kifizetését ítélte meg, amennyit az indítványozó maga is elismert; továbbá a II. r. alperes tekintetében – ellentmondás miatt – nem emelkedett jogerőre a bírósági meghagyás, így a keresetet az ő vonatkozásában is érdemben el kellett bíráltni, ezt illetően pedig más egyéb jogszabálysértésre az indítványozó nem hivatkozott.

- [33] 6.2. Nem vizsgálta ezért érdemben az Alkotmánybíróság sem az indítvány azon elemeit, amelyek tartalmilag az alpereseknek a jogerősen megítéltnél magasabb összegben történő marasztalására irányultak – így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, I. cikk (1) bekezdésére, II. cikkére, IV. cikk (1) bekezdésére, V. cikkére, XII. cikk (1) bekezdésére, XIII. cikk (1) bekezdésére alapított panasz-elemeket, valamint a XV. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseire az első- és másodfokú eljárások tekintetében hivatkozó panasz-elemeket –; ezzel kapcsolatos érdemi vizsgálatot, illetve rendelkezést ugyanis a Kúria támadott részítélete nem tartalmazott, a jogerős részítéletet pedig az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben az indítványozó nem támadta meg alkotmányjogi panasszal.
- [34] 7. Megállapítható volt, hogy az indítvány a fennmaradó részei tekintetében a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget. Tartalmazza: *a)* a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. § (1) bekezdés]; *b)* az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a XV. cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy az a körülmény, hogy első fokon a Sárvári Járásbíróság előtt alperesi képviselőként a Szombathelyi Törvényszék vezetőjének házastársa járt el, sérti a törvény előtti egyenlőséget, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése kapcsán pedig azt, hogy a támadott döntés nincs kellőképpen megindokolva]; *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést (a Kúria Pfv.III.20.906/2022/10. számú részítélete); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [E) cikk (2) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]; *e)* a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései tekintetében indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény egyes rendelkezésével; valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [35] 7.1. Az indítványozó az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezései között mindössze felsorolta az Alaptörvényben biztosított jogot egyébként nem tartalmazó E) cikk (2)

bekezdését, azonban ahhoz érdemi indokolást nem kapcsolt, így az indítvány ezen eleme nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek, és az Alkotmánybíróság által nem vizsgálható. Az indítványozó EJEE 6. Cikkére utalása kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet, hogy az Alaptörvény 24. cikk f) pontja, valamint az Abtv. 32. §-a alapján csak a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatára terjed ki a hatásköre, és arra is csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör indítványára; bírói döntések nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára azonban nincs hatásköre. {3472/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [23]; 3550/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [51].}

- [36] 7.2. Az indítványozó a XV. cikk (1) bekezdése kapcsán mindössze leírta, hogy az elsőfokú eljárásban a Sárvári Járásbíróságon alperesi képviselőként a Szombathelyi Törvényszék vezetőjének házastársa járt el; azonban ezen túlmenően semmilyen alkotmányjogi érvelést nem adott elő arra nézve, hogy ez (a régi Pp.-ben egyébként nem szereplő indok) miként hozható összefüggésbe a törvény előtti egyenlőséggel, vagy hogyan vezet ezen alaptörvényi követelmény sérelmére – figyelemmel a másodfokú bíróság és a Kúria eljárásaira is, amely bíróságok kapcsán elfogultságot, kizárt bíró részvételét az indítványozó nem állította. Relevánsnak tekinthető és érdemi vizsgálatra alkalmas alkotmányjogi érvelés hiányában az indítvány ezen része sem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt kritériumnak, ezért érdemben nem vizsgálható.
- [37] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése összefüggésében, a tisztességes eljáráshoz való jog részeként elismert pártatlan bírósághoz való jog kapcsán kialakult gyakorlattal rendelkeznek {lásd pl. 3085/2018. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]–[35]; 3298/2023. (VI. 15.) AB határozat, Indokolás [15]–[16]}; és korábban már azt is kimondta, hogy „a pártatlan bíróhoz való joggal összefüggésben annak is jelentősége van, hogy sor került-e az esetlegesen kizárással érintett bíró részvételével meghozott döntés felülvizsgálatára. Amennyiben ugyanis megállapítható, hogy a jogerős döntést olyan bírói tanács vizsgálta felül, amelyben egyetlen taggal szemben sem merült fel az adott kizárási ok, az Alkotmánybíróság úgy értékeli, hogy a felülvizsgálat következtében sor került a jogsérelem orvoslására {3165/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [64]}.” {3456/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [17]}
- [38] 8. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [39] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelme kapcsán a támadott bírói döntés indokolásának hiányosságait kifogásolta, arra hivatkozva, hogy az indokolás nem kellően átfogó és részletes. A Kúria azonban a támadott részítélet

indokolásában – jogszabályi hivatkozásokkal és a releváns bírói gyakorlatra is utalva – teljeskörűen reagált a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra, mind az érdemben nem vizsgálható részeket, mind a beazonosítható jogszabálysértési hivatkozásokat illetően. Az Alkotmánybíróság ezen panasz-elem kapcsán is megismétli: „Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]} Azonban az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban azt is megállapította, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]). Erre figyelemmel a támadott kúriai részítélet az indokolt bírói döntéshez való jog szempontjából nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

[40] 9. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz egyes részei vonatkozásában az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt határidőn túl került előterjesztésre, részben pedig nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti kritériumnak, valamint az Abtv. 29. §-ában foglaltaknak. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 29. §-ában, 30. § (1) bekezdésében és 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltakra, visszautasította, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a), d) és h) pontjai alapján.

[41] 10. Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, ezért az indítványozó végrehajtás felfüggesztésére irányuló kéréséről nem kellett dönten.

Budapest, 2024. március 19.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró